

Motion till riksdagen 2022/23:553

av **Markus Wiechel m.fl. (SD)**

Rymningar, samhällstjänst för dömda och betalning av skulder

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera rymningar och avvikningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning i syfte att göra samhällstjänst till regel för samtliga fängelsedömda och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med förslag till åtgärder mot dem som döms till fängelse men vägrar utföra samhällstjänst, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ingen fånge ska frigges innan eventuella skulder är betalda och tillkännager detta för regeringen.

Avvikningar

Under 2020 skedde hela 143 avvikningar från rättspsykiatrisk vård, enligt en granskning av SVT, och av dessa ansågs var fjärde person vara farlig för sig själv eller andra. En kraftig majoritet av rymningarna skedde under permissioner eller så kallad frigång, och i fler än vartannat fall handlade rymningen om en person som dessutom lyckats avvika tidigare. Antalet avvikningar under 2020 var inte extremt utan låg på ungefär samma nivå som tidigare år, varför det varit uppenbart att det länge behövts krafttag för att förhindra att detta sker framöver.

När en potentiellt mycket farlig person försatt sig själv på fri fot måste polisen och andra myndigheter i många fall använda enorma resurser för att finna personen. Detta drabbar samtliga invånare då annat, såväl personalresurser som ekonomiska medel, måste prioriteras bort. Det är glädjande att riksmötet 2021/22 beslutade att samtliga rymningar från fängelser skulle kriminaliseras, men det räcker inte: En översyn krävs i

syfte att kriminalisera samtliga avvikelser från förvar för att värna såväl samhällets gemensamma resurser som samhällsmedborgarna.

Samhällstjänst regel och åtgärder mot vägran

I ett flertal länder idag är samhällstjänst en vanligare förekommande straffåtgärd än i Sverige. Det finns flera faktorer som gör detta till fördelaktigt såväl för den enskilda individen som för samhället. Statistik från Kriminalvården har tydligt visat att en mindre andel av de som dömts till samhällstjänst återfaller i brottslighet än om de bara dömts till fängelse.

Samhällstjänst är ett bra sätt för brottslingar att göra rätt för sig efter att ha skadat samhället genom att själva till viss del sona sitt brott genom arbete. Det är likaså ett sätt för dem att förstå att vi tillsammans bygger vårt samhälle, varför ett brott också ska slå tillbaka mot dem. Hela rättsproceduren kring ett utfört brott kostar samhället stora summor då allt ifrån lön till poliser, åklagare, domare, vakter, advokater och annan personal räknas in, men även fastighetsskötsel, mat- och elförsörjning och vanliga lokalkostnader för intagna. Att de som tvingar samhället till dessa kostnader också på något sätt betalar för detta bör således inte vara något märkvärdigt. Redan idag finns dessutom en möjlighet för fångar att arbeta under deras tid i fängelset, dock med en förhållandevis låg timlön. Detta visar på att samhällstjänsten med fördel kan utföras såväl innanför som utanför anstalten, beroende på vilka bedömningar som görs av rättsväsendet i det aktuella fallet och vad som passar den intagne.

Intagna som arbetar under sin tid i fängelset tjänar på detta då det kan betyda ett steg närmare en nystart med nytt yrke och egen försörjning efter avtjänat fängelsestraff. Med andra ord bör det ses som en viktig del av rehabiliteringen eller återetableringen till livet utanför fängelset. Regeringen bör därför utreda möjligheten att göra samhällstjänst innanför eller utanför Kriminalvårdens fastigheter till regel för samtliga fängelsedömda samt se över möjliga åtgärder mot de fängelsedömda som vägrar att göra samhällstjänst.

Betalning av skulder vid frigivningen

Många av de som döms för grov brottslighet har stora skulder och en del av dessa betalas aldrig av brottslingen. Ett exempel på detta är den så kallade Hagamannen, Sveriges kanske farligaste sexförbrytare, som vid sin frigivning fortfarande var skyldig Brottsofferfonden cirka 400 000 kronor. I bästa fall kommer brottslingar som Hagamannen att få ett jobb efter sin frigivning, vilket innebär att skulden kan betalas; dock är detta ett högst osäkert scenario, varför regeringen bör återkomma med förslag för att säkerställa att samtliga fångar betalar sin skuld vid sin frigivning.

Markus Wiechel (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Lars Andersson (SD)